Nejvyšší soud zmateční stížnost obžalovaných jednak odmítl, jednak zamítl a uvedl mezi jiným

v důvodech:

Zmatek podle § 385 č. 1 a) tr. ř., napadajíc rozsudek soudu druhé stolice pro odsouzení D. G. pro zločin podle § 222 tr. zák., odůvodňuje zmateční stížnost tím, že i kdyby bylo pravda, že se pokusil J. M. přiměti k tomu, aby odvolal svou výpověď před vyšetřujícím soudcem, není tím ještě dána skutková podstata zločinu podle § 222 tr. zák., poněvadž tento zákonný předpis netrestá navádění k odvolání výpovědi, nýbrž předpokládá, že pachatel svádí svědka, jenž dosud nebyl vyslechnut, k tomu, aby učinil na soudě výpověď na něm požadovanou. Soud odvolací, přijav skutková zjištění soudu první stolice, vzal za prokázáno, že obžalovaný D. G. dne 18. února 1931 v době, když již svědek J. M. byl zavolán k výslechu jako svědek v této trestní věci, poslal k němu Š. K. s prohlášením, že J. M. odvolává své výpovědi, dosud ve věci tajné palírny učiněné, jakožto nepravdivé, by je podepsal, a že později naléhal na J. M. prostřednictvím svého zaměstnance Š. K. v době židovských svátků »smíření«, aby se s ním smířil a svoje dřívější svědecké výpovědi i u úřadů i u soudu odvolal. Důsledkem toho byl obžalovaný D. G. uznán vinným, že v roce 1931 vícekráte hleděl přiměti J. M. k tomu, by na soudě za trestního řízení proti němu a proti B. B. jako svědek nic nevypovídal, co by B. B. ze zneužití moci úřední a z podplácení a D. G. z účastenství na těchto činech usvědčovalo, resp., aby svoje svědecké výpovědi, dosud u soudu složené, odvolal jako nepravdivé, že tedy hleděl J. M. přiměti ke křivému svědectví v trestní věci o podstatných okolnostech této věci se týkajících, resp. ke křivému svědectví odvoláním dřívějšího pravdivého svědectví. Spatřuje-li tudíž zmateční stížnost skutkovou podstatu zločinu podle § 222 tr. zák. v tom, že pachatel svádí svědka, aby na soudě vypovídal tak, jak mu pachatel předepsal, nemůže spatřovati porušení zákona v tom, že D. G. byl uznán vinným, že hleděl J. M. přiměti, by jako svědek nevypovídal nic, co by B. B. usvědčovalo ze zločinu zneužití moci úřední a z podplácení a D. G. z účastenství na těchto činech. Podle § 222 tr. zák. dopouští se zločinu, kdo hledí někoho v trestní věci přiměti ke křivému svědectví. Jest zjištěno, že v době činu obžalovaného D. G. byl J. M. k soudu v trestní věci proti B. B. a společníkům jako svědek předvolán, případně již slyšen. Jestliže tedy za tohoto stavu věci obžalovaný D. G. působil na J. M. jakožto svědka v trestní věci tak, jak uvedeno ve výrokové části rozsudku soudu prvé stolice, byl právem uznán vinným zločinem podle § 222 tr. zák.

Čís. 4437.

Štátny zástupca, nariadivši stopovanie, je oprávnený vo vlastnom obore pôsobnosti samostatne zisťovať, či jestvujú dôvody vylučujúce trestnosť činu, a okresný súd alebo vyšetrujúci sudca (§ 86 tr. por.) sú povinní vyhoveť požiadaniu štátneho zástupcu aj v tomto smere.

K pojmu »trestného činu« v smysle ustanovenia § 101 č. 1 tr. por.

(Rozh. z 8. júla 1932, Zm III. 275/32.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti K. S. pre prečin pomluvy tlačou na základe verejného pojednávania o opravnom prostriedku generálnej prokuratúry pre zachovanie právnej jednotnosti vyslovil, že pravoplatným usnesením vyšetrujúceho sudcu krajského súdu v Bratislave zo dňa 11 marca 1932 a obžalobného senátu krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. apríla 1932 bol porušený zákon v ustanovení § 86 odst. 2. tr. p. vo znení zák. č. 1/1920 Sb. z. a nar.

Dôvody:

Na základe požiadania štátneho zastupiteľstva v Bratislave zo dňa 16. novembra 1931 vypočul vyšetrujúci sudca krajského súdu v Bratislave dňa 23. decembra 1931 K. S. ako podozrelého z prečinu pomluvy, spáchaného obsahom článku uverejneného pod nadpisom »13-ročné bašovanie vládneho radcu P.« v čís. 216 roč. XIII. periodického časopisu »Slovák«. Vypočutý podozrelý, ktorý je zodpovedným redaktorom menovaného časopisu, udal, že inkriminovaný článok nepísal, nečítal a do tlače nedal. Podozrelý bol vyšetrujúcim sudcom pri vypočutí vyzvaný podla § 10 zák. čís. 124/1924, aby prípadný návrh na dôkaz pravdy učinil do 14 dní. Podaním zo dňa 1. januára 1932 ohlásil podozrelý, že chce previesť dôkaz pravdy, a učinil návrh na vypočutie svedkov, ktorými chcel dokázať pravdivosť obsahu inkriminovaného článku. Pri opätnom vypočutí dňa 18. februára 1932 osvedčil sa podozrelý, že pisateľa inkriminovaného článku udať nevie a že trvá na svojom návrhu na dôkaz pravdy. Vyšetrujúci sudca predložil potom dňa 18. februára 1932 spisy štátnemu zastupiteľstvu k návrhu. Prípisom zo dňa 9. marca 1932 žiadalo štátne zastupiteľstvo vyšetrujúceho sudcu o výsluch svedkov vedených podozrelým. Návrh tento zamietol vyšetrujúci sudca usnesením zo dňa 11. marca 1932 s odôvodnením, že k prevedeniu dôkazu pravdy v tlačovej veci pokladá sa vyšetrujúci sudca pred rozhodnutím trestného senátu za nepríslušného. Sťažnosť podaná štátnym zastupiteľstvom do tohoto usnesenia vyšetrujúceho sudcu bola zamietnutá usnesením obžalobného senátu krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. apríla 1932 s odôvodnením, že predmetom stopovania je iba vypátrať a zistiť data, ktoré sú potrebné k orientácii žalobcu o tom, či má alebo nemá podať obžalobu, trestný čin spáchaný tlačou je dokonaný uverejnením, dôkaz pravdivosti obsahu inkriminovaného článku je len dôvodom trestnosť vylučujúcim, pre ktorý štátne zastupiteľstvo nemôže stopovanie zastaviť, lebo tento dôvod nie je uvedený medzi dôvodmi, pre ktoré môže byť stopovanie zastavené, ktoré sú taxatívne uvedené v § 101 tr. p., preto prevádzanie navrhovaných dôkazov prekročovalo by medze stopovania.

Tento právny výklad § 83 tr. p., uvedený v usneseniach vyšetrujúceho sudcu a obžaloného senátu krajského súdu, je mylný, najmä mylný je predpoklad, ako by štátne zastupiteľstvo nemohlo zastaviť stopovanie ani v prípade dokázania pravdivosti utrhačných tvrdení. Podľa § 101 čís. 1. tr. p. má byť stopovanie zastavené, neni-li tu trestného činu. Pojem »trestného činu« podľa tohoto miesta zákona neľze vykladať v úzkom smysle toho slova ako čin, ktorý je ustanovením niektorého hmotného trestného zákona označený za trestný (§ 1 tr. zák. a § 1 tr. zák. priest.), ale je treba ho brať

v širšom smysle slova § 34 odst. 1. tr. p., totiž tak, že stopovanie má byť zastavené aj vtedy, keď čin, označený zákonom za trestný, neni trestatelný z niektorého zákonom stanoveného dôvodu. Neľze trestať trestné činy vtedy, keď je daný dôvod vylučujúci trestnosť páchateľa (na pr. §§ 76 až 82, 224, 225, 240, 427 a 474 tr. zák. §§ 10 a 12 zák. čl. XL:1914, § 16 zák. čl. XLI:1914, § 27 zák. čís. 50/1923, §§ 4 a 6 odst. 4 zák. čís. 124/1924). Keby sa priznala správnosť opačného právneho názoru, že pojem trestného činu podľa § 101 č. 1. tr. p. treba vykladať v uvedenom užšom slova smysle, bolo by nevyhnutné, aby štátne zastupiteľstvo podalo obžalobný spis v každom prípade, kde trestný čin bol objektívne spáchaný, a nesmelo by zastaviť stopovanie v tých prípadoch, kde by výsledkami stopovania bolo preukázané, že čin obžalovaného, označený zákonom za trestný čin, nemôže byť trestaný na pr. preto, že obžalovaný bol v dobe činu nepríčetný pre duševnú chorobu (§ 76 tr. zák.), alebo že trestný čin spáchal z neodolateľného donútenia (§ 77 tr. zák.), alebo v oprávnenej obrane (§ 79 tr. zák.) a pod. Podľa správneho výkladu § 101 čís. 1 tr. p. má byť preto stopovanie zastavené nielen vtedy, keď čin, kladený podozrelému za vinu nie je vôbec zákonom označený za trestný, ale aj vtedy, je-li podľa presvedčenia verejného žalobcu daný dôvod vylučujúci trestnosť páchateľa trestného činu. Takým dôvodom vylučujúcim trestnosť páchateľa prečinu utrhania alebo urážky na cti je podľa § 16 zák. čl. XLI:1914 aj dôkaz pravdy tvrdenej alebo rozhlašovanej skutočnosti alebo výrazu, ukazujúceho priamo na nejakú skutočnosť, ovšem iba v tých prípadoch, kde zákon dôkaz pravdy pripúšťa. Má-li však štátne zastupiteľstvo právo, prípadne povinnosť zastaviť stopovanie v takých prípadoch, kde je daný dôvod vylučujúci podľa zákona trestnosť páchateľa, neľze mu dôsledne odopreť právo, aby za stopovania zistilo také skutočnosti, z ktorých by mohlo bezpečne posúdiť, či nie je daný taký dôvod trestnosť vylučujúci, a aby cieľom zistenia takých skutočností učinilo príslušné návrhy. Návrh štátneho zastupiteľstva zo dňa 9. marca 1932 nebol preto zákonom vylúčený a vyšetrujúci sudca, odoprevši previesť navrhovaný dôkaz, porušil ustanovenie § 86 odst. 2 tr. p., podľa ktorého je povinný vyhoveť požiadaniu štátneho zastupiteľstva, aby boly prevedené navrhované úkony stopovacie. Opravný prostriedok pre zachovanie právnej jednotnosti podľa § 441 tr. p. je preto odôvodnený; rozhodnutie o ňom nemá účinnosti oproti stranám.

Čís. 4438.

Nebol-li v pokračovaní podľa § 518 tr. p. odsúdenému v prípadoch, označených v § 518 odst. II. tr. p. ustanovený obhájca z úradnej povinnosti, pokračovanie trpí zmätkom podľa § 384 č. 6 tr. p.

(Rozh. z 8. júla 1932, Zm III 298/32.)

Najvyšší súd, preskúmavši rozsudok krajského súdu v Bratislave z 2. júna 1932, ktorým bol J. G.-ovi vymeraný súhrnný trest v smysle §§ 517 a 518 tr. p., na zmätočnú sťažnosť odsúdeného vo verejnom zasadnutí